

- Duchowość diakona, prezbitera i biskupa w świetle rytu święceń — O. dr Fr. Małaczyński OSB (Tyniec)
- Wychowanie alumnów do „braterstwa” sakramentalnego kapłanów — ks. dr M. Kaszowski (Katowice).

W łącznej dyskusji po ohydnu referatach poszukiwano głównie metod kształtowania duchowości właściwej poszczególnym stopniom kapłaństwa służebnego. Ks. dr W. Danielski wskazał na potrzebę oparcia nauk rekolekcyjnych do duchownych o liturgię święceń. Ks. dr St. Zygarowicz podkreślił wagę kształtowania ducha dyspozycyjności u przyszłych kapłanów, a ks. dr J. Zbiciak wagę podstawowych postaw kapłańskich: braterstwo sakramentalne, miłość pasterska, postawa służebna oraz duch ofiary i modlitwy. Te postawy wyznaczają kierunek pracy wychowawczej w przygotowaniu do kapłaństwa. Ks. dr J. Śledzianowski zwrócił uwagę na znaczenie nadziei na tle dosyć powszechnego dziś braku wytrzymalności w życiu duchowym. Temat ten poruszył również ks. prof. W. Schenk cytując zdanie J. Piepera: „Chrześcijanin to człowiek, który powtarza sobie codziennie: będzie ze mną dobrze”.

Trzeciej sesji (bez udziału Ojców Duchownych, którzy w tym czasie omawiali sprawy swej sekcji) przewodniczył O. dr Fr. Małaczyński, protokołował ks. dr W. Wilk. Referat na temat „Problemy posoborowej dyskusji nad urzędem w Kościele” wygłosił ks. dr Marian Rusecki (KUL). W dyskusji po referacie zwrócono uwagę, że sukcesję rozumie się dziś przede wszystkim jako ciągłość nauki apostołskiej, która jest ważniejsza od sukcesji personalnej (ciągłość wkładania rąk). Zbadania wymaga również problem, czy pierwotny Kościół jest tylko charyzmatyczny. Element urzędu istniał bowiem zawsze. Głową gminy był apostoł, ale gdy on odchodził, zostawał prezbiter a diakonów jako swych następców. Po śmierci apostoła prezbiter posiadał władzę biskupa (Ks. W. Schenk). W Kościele pierwotnym element instytucjonalny i charyzmatyczny były ze sobą harmonijnie związane (ks. S. Cichy). Odnośnie do prezbiteratu kobiet zwrócono uwagę, że problem ten będzie miał zawsze podkład emocjonalny. Niemniej wyrażano opinię, że praktykę Kościoła w sprawie święceń kobiet należy uważać w dalszym ciągu za wiążącą. Natomiast małżeństwo przy przyjęciu święceń diakonatu należy rozpatrywać w kategoriach prawa kościelnego, które może ulec zmianie.

W wolnych wnioskach Ks. W. Danielski podjął sprawę wykazu tematów prac magisterskich alumnów celem ich koordynacji.

Podsumowania Seminarium dokonał Przewodniczący Sekcji. Po jego zakończeniu uczestnicy wysłuchali krótkiego koncertu organowego w Bazylice, a następnie zwiedzili Muzeum Ojców Bernardynów.

Lublin

KS. CZESŁAW KRAKOWIAK

Ks. Michał Marian Grzybowski

SP. KS. KONRAD GAŚIOROWSKI (1914—1982)

W ciągu ostatnich dziesięciu lat ze środowiska duchowieństwa płockiego odeszło do Pana po wieczną nagrodę dwóch kapłanów, którzy w szczególny sposób zasłużyli społeczności Mazowska swoimi zdolnościami i wiedzą w poznawaniu słowa Bożego. Byli to ks. dr Piotr Szeffler, wykładowca Pisma Św. w Seminarium Duchownym w Płocku, zmarły w

1974 r. oraz ks. dr Konrad Zbigniew Gąsiorowski, również profesor tegoż Seminarium, zmarły 21 listopada 1982 r.

Postać ks. prałata K. Gąsiorowskiego znana była nie tylko kapłanom diecezji płockiej, których w większości był profesorem i wykładowcą, bowiem przez 35 lat pracował w Seminarium Duchownym, także siostrzom zakonnym różnych zgromadzeń, których był wykładowcą i spowiednikiem, również katechetkom i katechetom, dla nich bowiem co rok w miesiącach wakacyjnych poświęcał czas na kursach doszkalających. Znany był także szerokim rzeszom wiernych Płocka i parafii, gdzie chętnie głosił konferencje, rekolekcje, odczyty i prelekcje. Należał bowiem do tych kapłanów, którzy oprócz pracy naukowej i dydaktycznej prowadzonej w Seminarium z pasją i wielkim zaangażowaniem brał udział w różnych posługach i pracach duszpasterskich. Swoimi mądrymi, ale przystępnymi przemówieniami przybliżał skomplikowane zagadnienia związane z rozumieniem objawienia Bożego zawartego w Piśmie Świętym. Sam mając przez całe życie łaskę żywej, dziecięcej wiary, starał się prawdy wieczne przekazywać tym wszystkim, którym przez swoje kapłaństwo posługiwał.

Urodził się 30 stycznia 1914 r. w Płońsku w rodzinie inteligenckiej, jako syn Stanisława i Heleny z Nowickich. Szkołę powszechną ukończył w mieście rodzinnym. Z tych czasów, jak sam wspominał, pozostało mu wiele przeżyć, które w różny sposób pomagały mu zrozumieć mentalność starożytnego Narodu Wybranego. Mając bowiem na podwórku i szkole kolegów z rodzin żydowskich, których w miasteczkach mazowieckich było wiele, poznawał ich zwyczaje i sprawy i już wtedy ćwiczył się w formowaniu w sobie postawy tolerancyjnej i poszanowania przekonań innych ludzi. Także w Płońsku uczęszczał do gimnazjum, choć świadectwo dojrzałości uzyskał jako ekstern w gimnazjum im. Marszałka S. Małachowskiego w Płocku w 1931 r. Niemalże wpływ na kształtowanie osobowości i skłonności młodego Konrada wywarli dwaj płońscy prefekci: ks. Jagodziński i J. Górnicki.

Po otrzymaniu matury zgłosił się 6 września 1931 r. do Seminarium Duchownego w Płocku, skąd po zaliczeniu pierwszego roku filozofii został wysłany przez Władzę Diecezjalną na dalsze studia filozoficzno-teologiczne do Rzymu. Odbýwał je przez siedem lat w Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim, zdobywając kolejno stopnie naukowe: w 1935 r. licencjat filozofii oraz w 1939 r. licencjat teologii. Wybuch wojny w 1939 r. przeszkodził mu w kontynuowaniu studium doktoranckiego. Święcenia kapłańskie przyjął 8 kwietnia 1939 r. w Rzymie. W czasie wojny pełnił kolejno w diecezji płockiej funkcje duszpasterskie: najpierw jako wikariusz w Starożrebach i Ciechanowie, następnie od 1943 r. jako administrator parafii Nasielsk. Po zakończeniu działań wojennych, decyzją Administratora Apostolskiego ks. prałata S. Figielskiego powołany został w kwietniu 1945 r. na stanowisko profesora i wicerektora w Seminarium Duchownym w Płocku. Od sierpnia tegoż roku przez 5 lat pełnił jednocześnie obowiązki Ojca Duchownego w Niższym i Wyższym Seminarium.

Z polecenia ordynariusza płockiego bpa T. P. Zakrzewskiego kontynuował od 1950 r. studium doktoranckie na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, zdobywając w 1952 r. stopień doktora teologii w zakresie nauk biblijnych. Promotorem dysertacji doktorskiej na temat „Ks. Jakub Wujek jako tłumacz Psalterza Dawidowego” był ojciec Stys. Od września 1952 r. podjął wykłady Pisma Św. w Seminarium Płockim, które prowadził bez przerwy niemal do końca życia. Praca dydaktyczna i wychowawcza w plockim seminarium zajmowała mu najwięcej czasu. Do wykładów przygotowywał się solidnie tak, aby dać słuchaczom maksimum wiedzy z danego zagadnienia. Ucząc innych, sam jeszcze zdobywał nowe kwalifikacje. W 1966 r. w Lublinie złożył egzamin kwalifikacyjny na stopień

licencjata nauk biblijnych z wyróżnieniem wobec Komisji powołanej przez Prymasa Polski.

W egzegziezie Pisma św. był dokładny, a nawet drobiazgowy. Wierny poleceniom Stolicy Apostolskiej w sprawach interpretacji tekstów, starał się jednocześnie wykorzystywać wszelkie zdobycze nauk przyrodniczych i humanistycznych.

W egzekwowaniu wiadomości od księży na egzaminach wikariuszowskich, czy też od kleryków, był nieustępliwy, stąd nierzadko zdarzały się tzw. „dopowiedzenia”. Wychodził bowiem z założenia, że kapłani powinni znać gruntownie Pismo św. i wszystko, co się z jego właściwym rozumieniem łączy. Aby ułatwić a często i umilić trud przyswajania studentom podawanego materiału wymyślał metodę mnemotechniczną zapamiętywania wiadomości, do których podkładał melodie znanych pieśni i piosenek, by śpiewając je wielokrotnie, zapamiętywali na całe życie. Do dziś najstarsi jego wychowankowie zapytani o wyliczenie np. proroków mniejszych nuć zapamiętaną melodię. Choć może przyjmowane to było przez niektórych z lekkim uśmiechem, jednak skutek przynosiło znakomity, skróty czy nazwy były opanowane.

Oprócz pracy dydaktycznej i wychowawczej jako wicerektor Seminarium w latach 1957—1962 oraz wykładowca teologii moralnej i ogólnej, etyki, liturgiki i języka greckiego prowadził działalność naukową, publikując szereg artykułów w „Ruchu Biblijnym i Liturgicznym”, „Rocznikach Teologiczno-Kanonicznych”, „Studiach Gnieźnieńskich i Płockich”. Swoje wrażenia z podróży do Ziemi Świętej i krajów biblijnych opisał w sposób ciekawy i barwny w „Miesięczniku Pastorskim Płockim”. Zaproszony do grona tłumaczy tzw. Biblii Tysiąclecia przełożył na język polski Drugą Księgę Kronik w wydaniu z 1965 r. i 1971 r. Był autorem 97 haseł w *Podręcznej Encyklopedii Biblijnej*.

Przez 35 lat pobytu w Płocku był przykładem benedyktyńskiej pracy, rzetelności i obowiązkowości w wypełnianiu przyjętych obowiązków. Takie świadectwo wystawiali mu wszyscy: czy to przełożeni, dziękując przy różnych okazjach za ofiarną pracę, czy też współpracownicy w profesurze i kapłaństwie. Ks. Stanisław Adamczyk, dyrektor Konwiktu w Lublinie, informując Ordynariusza płockiego bpa T. Zakrzewskiego o jego podopiecznym, tak pisał: „W związku z końcem roku akademickiego poczuwam się do miłego obowiązku podania Waszej Ekscelencji krótkiego sprawozdania z pobytu ks. Gąsiorowskiego w konwikcie. Obowiązek ten staje się miłym choćby z tego względu, że ks. Gąsiorowski jest dla całego konwiktu przykładem godnym naśladowania. Ze wszystkiego zadowolony, zawsze uśmiechnięty, przestrzegający przepisów w najdrobniejszych szczegółach, pobożny, a przy tym nadzwyczaj koleżeński”. Ta niezwykła pobożność, bardzo prosta, ale szczerza rzucała się w oczy wszystkim, ludziom świeckim, alumnom, kapłanom. Praktyka odmawiania brewiarza w kaplicy seminarialnej, nawiedzenie Najświętszego Sakramentu, różaniec, była ciągłą, niemal do ostatnich chwil, dokąd choroba nie przykuła go do łóżka boleści. Ciężkie schorzenia spowodowane cukrzycą znosił z cierpliwością i poddaniem się woli Bożej otaczany w ostatnich miesiącach troskliwą opieką alumnów płockiego seminarium, budował ich swoją prawdziwie kapłańską postawą w mężnym znoszeniu cierpień i doświadczeń. Czuwali modlitewnie przy jego zwłokach wystawionych w jednej z sal Seminarium Duchownego. Mszy św. koncelebrowanej w kościele św. Jana Chrzciciela i uroczystościom pogrzebowym, które zgromadziły prawie 200 kapłanów, kleryków, wiele siostr zakonnych i wiernych przewodniczył Ordynariusz płocki, J. E. dr Bogdan Sikorski. Żegnał Zmarłego ks. dr S. Bońkowski jeden z licznych byłych uczniów. Ciało ks. prałata Konrada Gąsiorowskiego spoczęło na starym cmentarzu płockim w grobowcu kapitulnym. Odszedł sługa wierny Słowa Bożego, gorliwy jego nauczyciel i wychowawca.

BIBLIOGRAFIA PUBLIKACJI KS. KONRADA GAŚSIOROWSKIEGO

1959

1. Dwa psalterze Ks. Wujka. Ruch bibl. i lit. R. 12: 1959 nr 3 s. 246—259.

1960

2. Ks. Jakub Wujek jako tłumacz Psalterza Dawidowego. Roczn. teol.-kanon. R. 7: 1960 z. 3 s. 39—49.

1961

3. Przekład Psalterza w Biblii Leopolda (w czterechsetlecie wydania Biblii). Ruch bibl. i lit. R. 14: 1961 nr 5 s. 189—195.
4. Abda. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 3.
5. Abdeh. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 3.
6. Abdenago. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 3.
7. Abdon. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 5.
8. Abia. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 6.
9. Abiatar. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 6—7.
10. Abib. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 7.
11. Abigail. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 7.
12. Abimelek. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 7—8.
13. Abisag. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 8.
14. Abizai. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 8.
15. Abner. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 8—9.
16. Absalom. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 14.
17. Achab. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 14—15.
18. Achaz. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 15—16.
19. Achiasz. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 16.
20. Achimaas. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 16.
21. Achimelech. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 16.
22. Achior. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 16—17.
23. Achitofel. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 17.
24. Adadremmon. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 18.
25. Adar. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 22.
26. Adarezer. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 22.
27. Adommim. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 22.
28. Adoniasz. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 22.
29. Adoniram. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 23.
30. Adramelek. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 23.
31. Agag. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 24.
32. Agur. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 27.
33. Amasa. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 40.
34. Amazjasz. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 40.
35. Amnon. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 45—46.
36. Amrafel. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 48—49.
37. Anamelek. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 49.
38. Ananiasz. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 49—50 (syn Nebedeusza).
39. Ananiasz. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 50.
40. Anna. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 58.
41. Arathes. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 86.
42. Aseneth. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 108.
43. Aza. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 121—122.
44. Azael. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 122.
45. Azaf. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 122.
46. Azariasz. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 122—123.

47. Azariasz (prorok). Podr. enc. bibl. T. 1 s. 123.
48. Azazel. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 124.
49. Baana. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 126.
50. Baasa. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 126—127.
51. Baccides. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 135.
52. Bahurim. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 135.
53. Bala. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 135.
54. Baldad. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 137.
55. Baltazar. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 136.
56. Barzillai. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 152.
57. Behemot. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 154.
58. Belsassar. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 154—155.
59. Benadad. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 155.
60. Booz. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 194.
61. Bosor. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 194.
62. Chalanna. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 208.
63. Chusa. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 242.
64. Chusai. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 242.
65. Demas. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 272.
66. Dibon. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 284.
67. Enosz. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 338.
68. Etam. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 343.
69. Ezechiasz (różne osoby). Podr. enc. bibl. T. 1 s. 359.
70. Ezechiasz. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 359.
71. Ezrachita. Podr. enc. bibl. T. 1 s. 365.
72. Maacha. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 1.
73. Maasja. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 1—2.
74. Naas. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 127.
75. Nabal. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 127.
76. Nabuzardan. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 130.
77. Nachor. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 130—131.
78. Natan. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 136.
79. Nebi Samuil. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 146.
80. Nemrod. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 149.
81. Niewola babilońska. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 159—160.
82. Noemi. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 166.
83. Ochozjasz. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 169—170.
84. Odollam. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 176.
85. Omri. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 185.
86. Oniasz. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 186—187.
87. Ornan. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 189.
88. Otoniel. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 189.
89. Oza. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 189.
90. Ozeasz. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 189—190.
91. Ozjasz. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 191.
92. Ozjel. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 191.
93. Pithom. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 291.
94. Poezja hebrajska. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 292—294.
95. Razin. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 438.
96. Razon. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 438—439.
97. Rechabici. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 439.
98. Rimmon. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 439.
99. Roboam. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 440.
100. Rogel. Podr. enc. bibl. T. 2 s. 442.

1965

101. Druga Księga Kronik tłum. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Pod red. Benedyktynów Tynieckich. Poznań 1965 s. 426—457.

102. Druga Księga Kronik tłum. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Pod red. Benedyktynów Tynieckich. Wydanie drugie zmienione. Poznań—Warszawa 1971 s. 392—420.

1974

103. Chrystocentryczne wskazania moralne listów pasterskich. Stud. ploc. T. 2: 1974 s. 325—339.

1975

104. Ks. Jakub Wujek jako tłumacz Psalterza Dawidowego. Stud. gnes. T. 1: 1975 s. 363—366.

1978

105. Z dziennika moich podróży biblijnych (I). Mies. past. ploc. R. 63/73: 1978 nr 7 s. 264—279.

106. Z dziennika moich podróży biblijnych (II). Mies. past. ploc. R. 63/73: 1978 nr 12 s. 466—474.

Płock

KS. MICHAŁ MARIAN GRZYBOWSKI

NOWOŚCI

WYDAWNICTWA
POLSKIEGO TOWARZYSTWA TEOLOGICZNEGO
w KRAKOWIE

- Ks. Henryk MUSZYŃSKI, SŁOWO NATCHNIONE (Zarys teologicznych treści natchnienia biblijnego)
str. 96 zł 100
- Ks. Stanisław GRZYBEK — ks. Józef KUDASIEWICZ —
ks. Tadeusz OLSZAŃSKI CM, BIBLIA NA CO DZIEŃ
— Komentarz do Ewangelii, wyd. IV
str. 511 zł 240
- Wacław KOLAK, KLASZTOR AUGUSTIANÓW PRZY KOS-
CIELE ŚW. KATARZYNY W KRAKOWIE — Fundacja,
rozwój uposażenia i rola kulturalna
str. 129 zł 140